

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2.20, za pol leta Kron 1.20.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.
Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Polit. društvo „Edinost“ v Trstu

sklicuje

v ponedeljek, dne 1. septembra t. l.

ob 8. uri zvečer v veliki dvorani

„Narodnega doma“ v Trstu

JAVEN SHOD

z dnevnim redom:

„Namestnikovi odloki in Slovenci“.

SLOVENC! Vladni odloki glede nastavlencev, ki so tuji podaniki, so velikega pomena za domače delavstvo in uradništvo; zato je potrebno, da mi kot domačini spregovorimo resno in energično besedo, ker gre za naše življenske interese. Vsi zavedni Slovenci in Slovani, okoličani in meščani, zlasti pa naše vedno narodno delavstvo, se morajo udeležiti tega shoda, da nastopimo proti nakanam naših narodnih nasprotnikov, ki se trudijo, da preprečijo izvršitev vladnega odloka. Vsi na krov!

Politično društvo „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Drinopoljsko vprašanje.

LONDON 28. (Izv.) „Times“ poročajo iz Carigrada: Večna velesil je za to, da dobi Drinopolje Turčija, ki mora zato privoliti v politične in gospodarske koncesije Bolgarski.

CARIGRAD 28. (Izv.) Tekom zadnjih 24 ur se je pojavil v vprašanju direktnih pogajanj med Bolgarsko in Turčijo, znaten preobrat. Avstrija in Rusija sta baje sklenili, priporočiti Bolgarski, naj stopi v direktna pogajanja s Turčijo. Vse kaže, da se bliža Drinopoljsko vprašanje rešitvi.

Rumunske čete zapustile Bolgarsko.

BUKAREŠT 28. (Izv.) Danes zvečer so prispele semkaj zadnje rumunske čete z Bolgarskega. S 1. septembrom se zopet uvede redni paroplovni promet na Donavi.

Odlikovanje grškega zunanjega ministra
ATENE 28. (Kor.) Kralj Konstantin je zunanjemu ministru Koromilasu v priznanju za njegove zasluge za deželo podelil oficirski križec Odrešenikovega reda.

Potovanje kralja Konstantina.

ATENE 28. (Kor.) Kralj Konstantin odputuje v ponedeljek v tužino, kjer ostane mesec dni.

Določitev srbsko-grške meje.

BELGRAD 28. (Kor.) Danes se je sestala v Grevgellji srbsko-grška vojaška komisija, da določi mejo med obema državama.

BELGRAD 28. (Kor.) Prebivalstvo Bitolja in bitoljske okolice je izrazilo željo, naj pride Prespa s primernim zaledjem do Lerina (Florina) pod Srbijo. Tozadevno se že vrše pogajanja med Srbijo in Grško.

Baron Heinold v avdijenci.

ISCHL 28. (Kor.) Notranji minister baron Heinold je bil danes ob 11 dopoldne sprejet od cesarja v avdijenci.

PODLISTEK.

Izobčenka.

Kriminalni roman.

iz angleščine prevel Ivan Dolenc.

— Kaj se je zgodilo, mati? — je vprašal ponosno.

— Ne vem, kaj naj bi bilo; toda v tvoji hiši sta dva moža — zdi se mi, da sta policaja — in še tretji, o katerem ne vem, kaj naj bi bil. Vsi trije pa iščejo Doro. Zdelo se mi je najbolje, da povem vse to tebi. Kakor se mi zdi, mislijo vsi trije, da mi vemo, kam je izginila Dora.

In stara gospa je v svoji boječnosti in razburjenosti brdsko zajokala.

— Ne jokal, mati — jo je pomirjeval njen sin. — Takoj grem s teboj domov.

— Vprašali so me, kje je Dora, in eden med njimi je bil zelo sirov. Rekel je, da se imenuje Breguet, in me je vprašal, če sem kedaj čula njegovo ime.

Breguet! Breguet je bil torej v Londonu! Pavel Challis naj bi izvedel sedaj, kako oblast ima ta Breguet nad žensko, ki jo je imel toliko časa za svojo soprogo!

ISCHL 28. (Kor.) Avdijenca notranjega ministra barona Heinolda je trajala celo uro. Minister je poročal cesarju o tekočih zadevah svojega resorta.

Zdravstveno stanje barona Skerleca.

ZAGREB 28. (Kor.) Splošno zdravstveno stanje komisarja barona Skerleca je popolnoma dobro.

Fzm. Potiorek v Dalmaciji.

SARAJEVO 28. (Kor.) Deželni šef Fzm. Potiorek je odpotoval na inspekcijsko potovanje v Dalmacijo.

Poljske demonstracije v Poznanju.

BERLIN 28. (Izv.) Ob priliki velikih manevrov okoli Poznanja, je povabil nemški cesar Viljem na banket tudi celo vrsto poljskih odličnjakov. Večnina je povabila odklonila, drugi pa so se le sprejeli. Ko so se hoteli nekateri podati v cesarsko palačo na banket, je poljsko prebivalstvo priredilo velike demonstracije, zasedlo vse ulice k palači, ometalo narodne izdajalce s kamenjem in jim onemogočilo dohod k palači. Šele, ko je prišlo policiji na pomoč tudi orožništvo, se je posrečilo izprazniti ulice in napraviti plemenitašem prosto pot.

Francoska vojaška misija na Ruskem.

MOSKVA 28. (Kor.) Francoska vojaška misija je danes odpotovala iz Rusije v domovino.

Car odklonil turško deputacijo.

LONDON 28. (Izv.) Sultan je hotel k ruskemu carju, ki pride te dni na svoje letovišče v Livadiji, odposlati posebno deputacijo z lastnoročnim pismom. Car je sprejem deputacije odklonil.

Konflikt med Mehiko in Unijo.

WASHINGTON 28. (Kor.) Državni tajnik Bryan je včeraj ameriškega poslaniku v Mehiki in vsem konzulom ukazal, naj podpirajo vse ameriške državljane in podpre potrebne potnike.

NEW-YORK 28. (Kor.) Po poročilih iz Mehike, se mehiška vlada čisto nič ne zmeni za Wilsonovo noto. V svoji drugi notii glede izločitve predsednika Huerte iz volilnega boja, zahteva Wilson takojšnji odgovor. Wilson izjavlja v notii, da je v tem slučaju pripravljen podpirati najetje posojila Mehike.

WASHINGTON 28. (Kor.) Predsednik Wilson je pozval vse Amerikance v Mehiki, naj takoj zapuste deželo. Poslanik in konzul so dobili naročilo, naj obvestijo vse civilne in vojaške oblasti v Mehiki, da bodo morale odgovarjati za vsako nekorektno postopanje proti Amerikancem.

Državljanska vojna na Kitajskem.

ŠANGAJ 28. (Kor.) Po poročilih iz Tsingtsu, se uporniško gibanje vedno bolj širi. Splošno se domneva, da je prišlo do tega gibanja večidel radi nepriljubljenosti guvernerja. V Sungčangu so se čete uprle, umorile guvernerja in prestopile v uporniški tabor. V Haičengu so pričeli Tibetanci z ofenzivo. Sovražnosti se na meji zopet obnove.

NANKING 28. (Kor.) Včeraj zvečer se je pričelo splošno obstreljevanje mesta. Bombardiranje se je nadaljevalo celo noč. Več krogelj je eksplodiralo v središču mesta na najobljubnejših krajih. Mesto je bilo obkoljeno tudi na zapadu. Vsako dovažanje živeža je bilo izključeno.

— Da, mati, poznam to ime — je rekel stotnik Challis hripavo. — Nemudoma grem s teboj.

Gospa Challisova je prišla v vojašnico z vozom, ki jo je počakal na ulici, in odpeljala sta se v njem skupaj do stotnikove hiše. Gospa Challisova je bila odedaj, kar je izginila Dora, vedno v hiši svojega sina in mu je vodila zanemarjeno domače gospodarstvo. Posebno skrb pa je posvečala otroku, ki je, kakor se je zdelo gospe Challisovi, hiral in hiral.

Svojemu sinu ni hotela ničesar povedati o tem, kajti imel je že takointako dovolj; vprašala je zdravnika za svet in zdravnik jej je povedal, da se je otrok porodil z neko notranjo organsko napako in je težko, da bi ostal živ.

Ko sta se vozila domov, je gospa Challisova s pravo skrbjo opazovala svojega sina in je videla, da je bil zelo razburjen.

Treba mu je bilo vseh svojih moči, da se je kaval miren in trden. Ko sta prispela domov, je poljubil roko svoji materi, ki ga je motrila z nežno skrbjo, in je stopil nato sam v sprejemno sobo, kjer je našel dva policijska častnika in nekega človeka neprijetne orijentalne zunanosti. Stotnik Challis je komaj stopil v sobo, ko je ta neznanec že začel govoriti.

Otvoritev mirovne palače v Haagu.

HAAG 28. (Kor.) Povodom današnje slovesne otvoritve mirovne palače se je odloilo mesto v zastave. Velikanske množice ljudstva se vale po ulicah in pred mirovno palačo, kamor je dospela kraljica Viljemina s svojim spremstvom ob 2 in triletno po poldne. Carnegie je bil kraljici predstavljen. Otvoritev palače se je vršila v navzočnosti 400 gostov s celega sveta.

Streznjenje.

Silni krik in vik, ki ga je zagnalo tržaško kamoraško časopisje v sled namestništvenih odlokov, se je začel že polegati in rohnenje židovskega nemškega časopisja, v katerem so razni „Piccolovi“ dopisniki odlagali svoja kukavičja jajca, se je že po leglo. Umetno ustvarjena razburjenost se je razblinila v prazen nič, in kar ostane, so pač — namestništveni odloki ne izpremenjeni, kakor so bili izdani v varstvo avstrijskih državljanov in državnih interesov; kvečjemu, da se bo državna oblast v posebnega vpoštevanja vrednih slučajih ozirala na posamezne osebe.

Gonja kamoraško-židovskega časopisja proti tržaškemu namestniku je bila že naravnost podlo nesramna, in ker se resnice ni upalo povedati, namreč tiste resnice, da je med ljudmi, ki jim v avstrijskem Trstu daje tržaška občina za službo, gotovo polovica, če ne več, inozemcev, večinoma laških podanikov, je trobilo v svet celo naravnost zlobno izmišljene laži. Tako je znala laško-liberalno-židovska kamora vtihotapiti, seveda preko italijanskega časopisja ali naravnost, v velike inozemske liste, kakor n. pr. celo v londonske „Times“ grdo laž, da tržaško namestništvo — izganja v občinski službi tržaški nameščene inozemce iz Trsta. Takih laži se je posluževala kamora, da bi ustvarila ono umetno razburjenje, ki naj bi dovedlo do razveljavitve prepotrebni namestništvenih odlokov.

Kakor smo že rekli, je zlasti dunajsko nemško-židovsko časopisje — „gluha vkup štriba“, pravi pregovor — dalo vplivati nase po tržaški kamori, in pisava kake „Neue Freie Presse“ se v tej stvari ni prav nič razlikovala od pisave njenega tržaškega podpohovalca, žida na Goldonijemem trgu. Toda ni pa sledilo tem glasovom vse nemško časopisje, in tako moremo zabeležiti več glasov, ki popolnoma odobrujejo namestništvene odloke in odločno obsojajo gonjo proti njim.

Tako n. pr. piše „Grazer Tagblatt“ v svoji srednji jutranji številki na uvodnem mestu pod zaglavjem „Ne zametuj se!“ sledeče:

„Izhajaje od tržaškega „Piccola“ hrumi po nekem delu nemško-avstrijskega časopisja divji vihar proti vladni in tržaškemu namestniku. Izdani so bili namreč na tržaški mestni magistrat štirje odloki, v katerih se je zahtevala odpuščitev vseh onih uradnikov iz mestne službe, za katerih namestitev v avstrijski javni službi manjka najvažnejši zakoniti predpogoj, avstrijsko državljanstvo. V dolgih člankih se obsoja postopanje namestništva kot zločin na dobrih odnosaх med Avstrijo in Italijo in v veliko vneto zabeležujejo ti časopisi vsak časiški glas iz Italije, ki toži o kršitvi zvezne misli.“

— Čujte — je rekel hripavo; — zahtevam pojasnila o vsej tej stvari.

— Kdo pa ste? — je vprašal Pavel Challis resno.

— Moje ime je Breguet. Mislim, da ste ga že čul.

— Ker mu stotnik Challis ni ničesar odgovoril, je nadaljeval:

— Ličem ono čedno damo, ki jo skrivate pred menoj.

— Če govorite o moji soprogi, bodite, prosim, uljudnejši.

„O moji soprogi!“ Kako ga je zaskelelo v srcu, ko je izpregovoril te besede. Za vse, s katerimi je moral govoriti o njej, naj bi še bila vedno mrs. Challis. Tulce je odgovarjal še predrzneje nego preje.

Breguet se je sirovo na glas zasmejal in eden od obeh policijskih uradnikov, resen, dostojanstven mož, ga je precej neprijazno porinil v stran in je stopil korak naprej.

Ta človek dviga zelo težko obtožbo proti gospe Challisovi, gospod stotnik — je rekel.

— Prosim, kake obtožbe so to, ki jih pviiga proti njej.

Breguet je pač hotel sam govoriti, in stotnik je čul kakor v sanjah, kako je ta sirovež obtoževal Doro, da sta ga ona in njena mati upropastili in da ste ga pod

Nočemo zagovarjati tu niti vsebine niti oblike tržaških odlokov, proti katerim se bje tako vroč boj. Mogoče je, da so slovenski in klerikalni vplivi pripomogli, da so nastali ti odloki, mogoče je tudi, da bi se bila lahko našla milejša oblika in se opustila marsikaka trdoba, da, da bi se bila celo mogla najti pot, po kateri bi se bilo delo nadomestiti pomanjkanje avstrijskega državljanstva, ne da bi se pripravilo nekaj dvajstoric ekzistenc ob kruh. Toda ne da se prezreti, da se tržaški mestni magistrat pri veliko namestitvah ni oziral na državni osnovni zakon z dne 12. decembra 1867. l., ker morajo po besedilu tega zakona biti vsi v deželni in občinski službi nameščeni uradniki avstrijski državljani. Z več strani se celo zatjuje, da je posebno rad nameščal renjikoje. Po vsem, kar se je desedaj čulo in videlo glede delovanja tržaškega mestnega magistrata in mišljenja tistih, ki gospodarijo v občini, se te trditve vsaj ne zde popolnoma izmišljene. Značilno osvetljuje te razmere po nas v soboto priobčeno dejstvo, da je bil neki mestni policijski organ renjikoje, ki poleg tega ni bil niti službeno zaprisežen.

Najpomembnejša pri stvari pa je okolnost, da je bilo avstrijsko časopisje tako bedasto, da je ginljivo tarnalo v svet, kako nepravilna se kaže sedaj Avstrija napram Italiji, ki nam je v času balkanske krize tako zvesto stala ob strani. Tu je pač treba poudarjati, da za kako „hvaležnost“ nimamo nikakega povoda. Stališče Italije v balkanski krizi je bilo narekovno po njenih lastnih interesih in i bilo morda sad kakega sentimentalnega sanjarstva za Avstrijo. Italijani znajo prav dobro ceniti vrednost zveze, ki jim je krila hrbet in jih zavarovala, ko so bili zapleteni v dolgotrajno vojno s Turčijo, z nami v prijaletjskih razmerah se nahajajočo državo, v vojno, ki je vezala in bo fe za dolgo časa vezala njene moči. Mislijo bi se, da tudi avstrijsko časopisje zna ceniti uslugo, ki smo jo tedaj storili Italiji, in da bi bila njegova dolžnost, da sedaj, ko postajajo v Italiji nevoljni zaradi odlokov tržaškega namestništva, spomni Italijane na to in pokaže, da o kaki sovražnosti proti Italiji niti oddalec ne more biti govora. Namesto tega pa soglašajo z zborom ogorčenega italijanskega časopisja, ki ga je pravzaprav zasnoval „Piccolo“. Brezčasnost tega ravnanja je sramotna; tega se za Italijo, kakor bi ne bili enakovredni zavezniki, temveč kaka majhna državnica po milosti Italije.

Tako torej „Grazer Tagblatt“, ne-židovsko glasilo nemških nacionalcev, čulmo še, kaj pravi glavno glasilo čeških Nemcev „Bohemia“. „Bohemia“ piše:

„Za vsakega mislečega človeka je jasno, zakaj so bili storjeni ti ukrepi, in za vsakega mislečega človeka je jasno, da so popolnoma upravičeni. Vsi vsemu upoštevaju prisrčnega zveznega razmerja, v katerem se nahajamo z Italijo, so ravno v občinski službi, ki mora v prenešenem delokrogu obavljati tudi naborne posle, stvari, za katere se ne sme želeli, da bi bile znane inozemcem. To velja posebno za Trst in napram renjikoje, o katerih se mora vendarle z nekako verjetnostjo misliti, da bi se posamezniki v gotovih okolnostih ne mogli popolnoma

neko pretvezo spravili v blaznico. Pravil je nadalje, da ste skušali na različne načine, da bi ga pripravili ob življenje, in da je trdno sklenili, da jo da kaznovati, pa naj bi ga to stalo tudi njegov zadnji vinar.

— Prav čisto nič ne pridobite s tem, če jo skrivate pred menoj — je rekel osorno. — Najdem jo prav gotovo v kljub temu, vlačugo!

— Moja navada ni, da bi lagal, — je rekel Pavel Challis, ki bi bil najraje pobil siroveža po tleh. — Povedal sem vam, da ne vem, kje je moja soproga.

— Vaša soproga! Neumnost. Pa ali tudi veste, o čem govorite?

— Kaj mislite?

— Da ni vaša soproga, človek. To veste popolnoma dobro. Ona je moja žena.

— Vaša?

— Da, popolnoma res. Prisegla mi je, da me bo ljubila — pravila mi je, da na svetu ni meni enakega in še več takih neumnosti, in jaz sem bil dovolj velik tepec, da sem jej verjel vse to. Ah, to vas je hudo zadelo, — je pristavil, ko je videl, da je stotnik Challis omahnil proti bližnjemu stolu. — Najbrž je skušala tudi napram vam igrati isto igro.

(Daje).

upirati iredentističnim strem-
ljenjem. Ker samoobsebi umevno ni bilo
mogoče, da bi se odpustili samo renjiko-
li, se je moral odločiti glasiti a odpustitev vseh
inozemcev.

Dajo pa se za mnenje tržaškega na-
mestništva, neglede na posebne razmere,
navajati tudi popolnoma splošni vzroki.
Nismo načelno pristaši one struje, ki hoče
obditi državo, deželo in občino z vedno
ožim kitajskim zidom in pod vsakim pogo-
jem dati nesposobnemu domačinu prednost
pred nadarjenim in zmožnim tujcem, ker bi
tak način „domače reje“, izvajal do skraj-
nosti, mogel škodljivo učinkovati. Toda v
gotovih mejah je za zahtevo vendar načelno
upravičena, da država, dežela in občina išče
svoje nameščence pred vsemi iz kroga svo-
jih domačinov in to zahtevo tudi potrjuje
splošno vladajoči običaji, po katerem se
nameščajo inozemci le tedaj, če govori za
posebna usposobljenost ali pomanjkanje
spodobnejših domačih prostilcev.

Tako piše časopisje, ki ima za seboj
velike avstrijske stranke, dočim pa rohne in
hrume proti odredbam tržaškega namestni-
štva edino le židovski brezdomovinci, na-
hujskani po svojem tržaškem soplemenjaku.
Resna vlada se na taka hujskanja pač ne
more in ne sme ozirati.

Po shodu „Kmečke zveze“ pod St. Petrom na Piranščini.

Zapadna istrska obala od Izole do
Umaga je bila do pred nekaj leti za našo
narodno stvar že zgubljena postojanka in
Italijani so računali s to okolnostjo kakor z
dovršnim procesom, zlasti od leta 1900.
naprej, ko se je bilo vsem bujskem okraju
načelo le okoli 250 Slovencev in Hrvatov
in ko se ni hotelo več priznati slovenskega
odnosno hrvaškega kot v okraju običaj-
nega jezika ter je tudi bujsko sodišče
začelo zavračati vloge v teh jezikih.

Po vseh večjih krajih so ustanovili ita-
lijske deželne ljudske šole in v popolni
zvesti, da so od Pirana do Novega grada
preko Oprilja, Motovuna in Vižinade tja do
Draguča in Huma zarili močno zagozdo med
Slovence in Hrvate, smatrali so ta predel za
svojo narodno posest.

To stališče so zastopali Italijani pri vo-
lilni reformi za državni in deželni zbor in
so ž njim z ozirom na bujski sodni okraj
popolnoma uspeli, izvzemši edino davčno
občino Krasica, ki je bila spojena s slo-
venskim volilnim okrajem.

In ravno ta kos naše zemlje moremo
po pravici prištevati med najlepše in najpo-
dovitejše predele istrske dežele.

Marljivo ljudstvo obdeluje svoja polja
kakor vrtove in v bližini se dvigajoče leto-
višče Portorose jim obilo poplačuje
njihov trud. Naše ljudstvo je v teh krajih
primeroma najpremočnejše v vsej Istri, nje-
gova ekspanzivna sila šli njegovo posesti
tja do morskih obal. Neštivilne naselbine
našega ljudstva okoli Pirana in Kaštela in s
tem združeno nakupovanje Italijanskih pose-
stev nam ta neustavljivi razvojni tok pred-
čuje v popolni luči.

Ali ljudstvo, prepuščeno samo ob sebi,
pod vplivom italijanskih občin in italijanskih
šol, je v narodnem oziru padalo globlje in
globlje, in mlajša generacija ni niti več raz-
umeja jezika svojih staršev. Da, celo med
Istrskimi Slovani je bilo ljudi, ki so že bili
obupali nad Bujsčino in precejšnjim delom
Piranščine.

Ali dogodilo se je kakor preko noči,
brez šuma in vriska, brez pompa in mani-
festacij: borba, ki je že skoro
bila končana z zmago Italijan-
stva, je naklonila zmago na-
šem narodu ravno še ob pra-
vem času!

Proces, ki se je odigral pred našimi
očmi v bujskem in piranskem sodnem okra-
ju v zadnjih treh letih, nile lokalne
ga pomena, onjeneprecenljivi-
vega pomena za ves slovenski
in hrvaški narod v borbi
italijanstvu, in zgodovina
naše narodne obrambe ima
zabeležiti premoč in zmago-
vanje slovanskega življenja
njegovega vpliva nad ita-
lijskim, ko si stojita na-
sproti v bojni črti.

In ljudstvo, ki je bilo že zajeto od naj-
bolj deročega toka potulčevanja, je okrenilo
pleča mogotcu-potulčevalcu ter se zateklo k
k svojim narodnim svetiljam, k svojemu
jeziku, k narodu, iz katerega je poteklo.

Požrtvovalci možje so stopili na čelu
našega ljudstva na Bujsčini in Piranščini in
posrečilo se jim je s samozatajevanjem in
vstrojnostjo izvršiti preobrat še pravočasno,
kajti le še par let in Bujsči-
na bi bila za nas zgubljena
za vselej, kar velja tudi za
piransko okolico.

Torilšče priprav je bilo v občini Kaštel,
kjer se je pričelo ravno z gospodar-
sko organizacijo razbijati ledino,
kar nam bdi v nov dokaz, da je naš na-
rodni napredek tesno zdru-
žen z gospodarskim napre-
dovanjem in osamosvojenjem
našega ljudstva!

In kmalu za tem so bile že odprte šole
„Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro“ v

Kaštelu, Materadi, Lovrečici, v Sv. Luciji
(Portorose) ter v Grožnjanu.

Po nad vse pričakovanje dobro uspeh
pripravljalnih shodih v Materadi, v Kaštelu,
pri Sv. Luciji in drugod (1911 in 1912),
moral je priti večji shod, na širši podlagi;
da se manifestira probujenje narodne zavesti
na Bujsčini in Piranščini in ljudstvo mo-
ralno podpre.

In tak shod je bil na poziv „Kmečke
zveze“ shod pod Sv. Petrom. Bil je to več-
nego shod, bil je to tabor, ki bi ne mo-
gel prištevati po svojem veličanstvu in po-
menu med prve tabore, ki zavzamejo v
naši kulturni zgodovini tako častno mesto.

Kmečko ljudstvo izpred vrat Pirana, iz
Portorose, Kaštela, iz pomjanske in mavel-
ganske občine je prišlo pod Sv. Peter.
Kralji, ki so bili nedavno po mišljenju pri-
staši Italijanov, kakor St. Peter, Nova vas,
Padena, so podali roko svojim narodnim
bratom in njih prebivalstvo je prišlo na
shod manifestirati svojo narodno zavest.

O shodu samem poročati bi bilo le v
pojašnjeje prejšnjega poročila, da g. dr.
Agnelettio iz Trsta ni govoril o
sedanji gospodarski krizi in
pomankanju kredita, ampak
predložil je na kratko in poljudno boj našega
kmeta in način tega boja v minulosti in se-
danosti ter prišel do zaključka, da mora
biti našemu kmetu v modernem boju za nje-
gove narodne in gospodarske pravice oro-
žje: trdna organizacija kmet-
skega stanu, ki je v Istri potrebna tem
bolj, ker je istrski kmet po večini mali
kmet. Od začetka do konca je ljudstvo
verno poslušalo govornika.

Tudi g. poslanec Pangerc je prav
umestno naglasil, da so koristi istrskega
kmeta drugačne od koristi velikih posest-
nikov.

Naš narod mora biti zadovoljen z raz-
vojem narodne stvari na Piranščini in Bu-
jsčini, saj se mutam doli odpira
pot do morja na lastnih tleh.

Besede pa, ki so se govorile na shodu
pod St. Petrom, ne smejo ostati le lepe be-
sede, ampak slediti jim morajo primerna de-
janja, ki so edino sposobna ohraniti v ljud-
stvu narodno zavest in energijo na oni stop-
nji, kjer se nahaja sedaj.

Strokovna organizacija
našega istrskega kmeta je zato neobhodno
potrebna; ona naj se pa ne omeji le na en
okraj, ampak naj se razprostrinja vsaj po
vsej severni Istri, kajti od obse-
nosti organizacije je odvisna njena moč in
uresničenje njenih ciljev in od gospo-
darske neodvisnosti našega
kmeta je odvisen obstanek in
razvoj našega naroda.

Seja občinskega sveta.

Snočnja seja občinskega sveta je bila
dokaj burna, kakor je bilo pričakovati, ker
je bilo na dnevnem redu vprašanje o znanih
odlokih tržaškega nameštništva, ki posega
baje naravnost v mednarodne odnose. Ze
pred začetkom seje je bila pred mestno pa-
lato zbrana velika množica občanov, a
galerija je bila napolnjena z znano tržaško
„nadebudno“ mladino.

Značilno je bilo, da vlada ni bila zasto-
pana.

Uvodoma je podžupan dr. Brocchi
prečital pismo socialnih demokratov, s kate-
rim naznanjajo, da nočejo sprejeti nikakršnega
mandata v deželni odbor in posameznih
komisijah, kar je povzročilo kratko debato
med člani večine in socialisti, ki so vztra-
jali pri svojem sklepu, da vkljub pozivu in
opominu večine niso dolžni sodelovati in
obremenjati se z naporim delom, ker za
njihovo stališče nasproti sedanji občinski
upravi zadostuje povsem kritika in kontrola
v javni zbornici.

Nato je dal podžupan prečitati znane
nameštništvene odloke z dne 16. t. m. v
zadevi odpustitve inozemcev iz mestne ob-
činske službe. Svet. dr. Vidacovich je
potem v imenu pravne komisije čital obširno
poročilo, ki podrobno razpravlja juridično
stran vprašanja, in zaključil s trditvijo, da
so te naredbe neosnovane v zakonu, da
povzročajo občini veliko gospodarsko škodo
in so obsodilne s humanitetskega stališča,
ker odvzemajo 40 marljivim mestnim ura-
dnikom stalni kruh in službo. Predlagal je
kot dolžnost občine, da vloži proti tem na-
redbam pritožbo na pristojno mesto.

Govornik večine, dr. Arch je slika
naredbe kot nezaslišano kršenje avtonomije,
mednarodnega prava, civilizacije, humanite-
te in spuščal se je v trditve o obči ogorčenosti
tržaškega občinstva in javnega mnenja in
ogroženja mednarodnih odnosov, kar je
vzbujalo odločen protest slovenskih zastop-
nikov.

Nato je svet. Arch še kot upravni
svetnik pilnarne našteval, kako silno bi tr-
pela mestna pilnarna, ako se kar 22 najbolj-
ših in posebno usposobljenih uradnikov od-
pusti iz službe, in trdil, da doslej namest-
ništvo ni niti namignilo, da je nameščanje
renjikocev protipostavno.

V istem smislu je govoril še svet. De-
bin, očitaloč Slovincem, da so oni nekako
opozorili na svojem ljubljanskem kongresu
narodnih strokovnih organizacij z neko re-
solucijo vlado, ko so zahtevali, da naj se
„inozemski občinski uslužbeni nadomeščajo
s — Slovenci, kar je zopet izzvalo precej-

šnje prerekanje med svetovalci slovenske in
laške stranke.

Nato je govoril jako obširno in tempe-
ramentno svet. dr. Wilfan, ki je izvajal,
da tako obširno in temeljito poročilo o tej
razblinjeni zadevi dokazuje, kako je mišljenje
sedanjega mestnega zastopa in česa ima
pričakovati slovensko prebivalstvo od njega.
Če bi vlada ukazala, naj se izvrši kako
koristno delo, n. pr. naj se napelje priljub-
ljena timavska voda v Trst, gospodje go-
tovo ne bi rekurirali, ker bi po njihovem
mnenju to bilo mestu le v korist. V seda-
njem slučaju pa se noče presojati stvar z
edino pravega stališča, ali je ta vladna na-
redba koristna ali škodljiva, kar bi moralo
biti v glavnem odločilno v presoji tega
vprašanja. Torej ne, ker bi morda stvar
znala biti škodljiva mestu, temveč ker je
proti srčnemu mišljenju gospodov vladajoče
večine, zaradi tega se je smatralo potrebno,
da se razpreda to vprašanje še nadalje po-
tom pritožbe. Vladajoči stranki ni nikakor
mar za to, kar bi res bilo v pravo korist
tržaškega prebivalstva. Toliko let se že vodi
taka krasna občinska politika, da se sme
trditi, da se namerava občina naravnost iz-
ročiti renjikocev.

Ta očitanja so zadela v živo in povzo-
čila velik hrup, v katerem sta se svet.
Liebmanna in Ara prav posebno odliko-
vala s psovkami „špilon, špilon!“ Drugi
pa so govorniku posmehljivo namigavali, da
želi govornik odlikovanja. Toda to ni mo-
tilo govornika, kajti s krepkim glasom je
prevpil vse s primernimi odgovori, češ, da
je pač kamoraški sistem pač udarjen, nika-
kakor pa toliko zlorabljana avtonomija.

Le odobrati je, da poklicana nadzo-
ravna oblast noče več trpeti te umetne
impastacije tujcev, katero se je skušalo
tako hlinavsko pokrivati z volilnim krikom:
„Trieste ai Triestini!“ Tajno glas-
vanje med občinstvom bi brezdvomno
dognalo, da večina Tržčanov soglaša z
nameštništvenimi naredbami. Obžaluje le, da
se je tako pozno vlada zavedela svoje
dolžnosti in krivdo na sedanjem kočljivem
položaju zadeva javno v veliki meri vlado,
ki ni pravočasno znala vrstiti svoje dol-
žnosti v obrambo avstrijskih državljanov
proti inozemcem, v borbi za kruh in ob-
stanek.

Kakor v Parizu znajo brezobzirno iz
privatnih podjetij izganjati nemškega de-
mavca in na Pruskem Avstrijce, ne da bi se
proti temu prizadele države moge braniti,
da, kakor celo svobodna Amerika prav
tako nastopa proti Japoncem; tako ima
vsaj še avstrijska država pravico, da v jav-
nih službah ne trpi tujih funkcionarjev,
tudi če je proti temu načelu toliko let
grečila.

Ni treba omenjati, da so vsa ta izva-
janja izzvala neprestan krik in vsklik večine,
ko je svet. Liebmanna vrgel v zbornico
psovko o izganjanju opic iz Amerike,
kar je svet. dr. Wilfan plačal s čestitko,
kako gospodje napredujejo v svojih argu-
mentih.

Svet. dr. Wilfan je končal z vzklikom:
kot avstrijski državljani zahtevam, da dr-
žavna oblast končno vendar enkrat stori
s ojo dolžnost v prid domačega zastop-
ljenega prebivalstva, naj se pri tem tud
razbije vsa ta toliko oboževana avtonomija
tržaške občine, ki doslej ni imela ne smisla
in ne srca za one svoje občinarje, ki se
niso srca vdali vladajoči stranki.

Temu živahnemu, silno učinkujočemu
govoru je sledilo nekako silno moreče pre-
davanje svet. dr. Puecherja, ki je
imelo svoj vrhunec v zaključku, da država
ni prav storila, če nastopa proti ubogim,
nedolžnim renjikocev. Ali, — je vzkliknil —
občina tržaška se ne sme dati motiti in se
nikakor ne vstrahiti, da bi najemala v pri-
hodnje same Avstrijce.

Očital je potem kamori, kako je ob
zadnjih volitvah hlinavsko nastopala z onim
„Trieste ai Triestini“, samo da preslepi ne-
vedno ljudstvo, in je spominjal večino pri
boda genoveških delavcev, kako je tedaj
ravnila drugače kakor sedaj. Prišel je po-
dolgoveznih razpravljalnih o mednarodnosti
socialne demokracije, ki ne priznava sicer
nikakih državljanskih meja, do zaključka, da
naj se vendar daje prednost domačemu de-
javstvu, a za Trst pri tem ni mogel opustiti
orenepotrebne opomina, da mora ta inter-
nacionalna upoštevati „la lingua del paese“.
Ta zaključek je dal dovolj povoda, za celo
kopico ironičnih medklicev zlasti s strani
Slovincem.

Po zaključnem govoru dr. Are, ki je
toliko Slovincem kakor socialnim demokra-
tom zalucal v obraz malenkostne insinacije,
ki pa so bile takoj odbite z medklici, je bil
z glasovi večine in socialnih demokratov
sprejet predlog, da se vloži pritožba. Ve-
čina je v dokaz svojega navdušenja pri
glasovanju hrupno vstala s svojih se-
dežev.

Nato se je proti slovenskih glasovom
oddalo gledališče Verdi brezplačno v najem
ponudniku Quaranta s pridržkom, da pre-
zjame občina stroške za razsvetljavo,
kurjavo in požarno brambo do zneska
10.000 K.

Nato so bili izvoljeni kot namest-
niki: v šolski odsek svet. Ferluga, v stav-
beni svet. Negode, vodovodni svet. dr.
Slavik, zdravstveni svet. Ferluga, finančni

svet. dr. Slavik, vojaške zadeve svet. Ma-
talan, juridični svet. dr. Wilfan, trgovinski
in obrtni svet. Sancelo, delovni svet. dr.
Wilfan, aprovizacijski svet. Sancelo, za re-
formo uradov svet. dr. Slavik, anagrafični
svet. dr. Černe.

Nato je bila zaključena javna seja in je
je sledila tajna.

Pred mestno palačo je bila zbrana ve-
lika množica, ki je od seje prihajajočim
svetovalcem prirejala burne ovacije s plo-
skanjem in — žvižganjem. Ker je prišlo
do večkratnih spopadov med ploskači in
žvižgači je moralo ponovno poseči vmes
redarstvo.

Zahvala.

Odbora za prireditve kongresa narodnih
strokovnih organizacij in velike narodne ve-
selice v dne 15, 16 in 17 avgusta sta v
prijetnem položaju, da izrekata tem potom
najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so na ta ali oni
način pripomogli k tako sijalnemu uspehu
vseh prireditev.

Posebno zahvaljujemo vse gg. poroče-
valce in poročevalke na njih vzorno sestav-
ljenih poročilih na kongresu. Dalje vse za-
stopnike raznih strokovnih društev, ki so ra-
dovoljno prihiteli na sodelovanje iz vseh
krajev domovine slovenske z željo in trdno
voljo, da ponese sadove te prireditve med
narod slovenski.

Iskrena zahvala velja vrlim tržaškim
Slovincem, posebno NDO, na njih velikanski
udeležbi, ki je dala kongresu poseben po-
vzdek.

Dalje zahvaljujemo vse cenjene narodne
dame na sodelovanju pri veliki narodni ve-
selici, posebno še gospo županjo Franjo
dr. Tavčarjevo.

Zahvaljujemo cenjene darovalce krasnih
dobitkov in cvetlic ter narodno občinstvo,
ki je vse prireditve posetilo v tako ogrom-
nem številu.

Vso to zahvalo izrekamo z željo in za-
upanjem, da bi seme, zasejano v dne 15,
16 in 17. avgusta 1913, rodilo zdrav in do-
ber sad za boljšo bodočnost slovenskega
naroda.

Ljubljana, dne 25. velikega srpana 1913.
Za kongresni odbor: Za veselilni odbor:
Dr. Vlad. Ravnihar, Rudolf Juvan,
predsednik, predrednik.

Domače vesti.

Iz poštne službe. Za višje poštne
oficijale so bili imenovani poštni oficijali:
Kazimir Beltram v Gorici, Euro Hreglich,
Willem Holluschka, Ivan Schmutz, Herman
Bernardis, Henrik Rossi, Ivan Bottinelli,
Fran Globočnik in Oimar Wittlha v
Trstu.

Trieste ai Triestini oppure ai regni-
coli? Koliko vika in krika, koliko šu-
tanja in pisanja se govori in piše od onega
dne, ko je izdalo c. kr. nameštništvo odlok,
ki brani pravice avstrijskih državljanov.

Ko pa je pred leti izgubilo v Istri ka-
kih 150 in več, a na Gorškem dne 1. ja-
nuarja 1905, torej v sredi zime, kakih 200
avstrijskih državljanov službo, med katerimi
je bilo tudi takih, ki so služili po 20 do 40
let in so bili z veliko družino, tedaj se ni
hotela nobena živa duša zavzeti za te žrtve
avstrijske vlade. To je bilo namreč tedaj,
ko je prevzela pobiranje užitnine v lastno
režijo. In to so bili užitninski uradniki istr-
ke in gorške dežele! Niti tedaj ni hotela
kompetentna oblast nič čuti, da bi dovolila
nadašje zakup, ko je zakupnik prošil, ne
radi sebe, ampak radi uslužbenecv, ki izgube
službo.

Za domače ljudi se ni hotel potegniti
nikdo, niti vlada, niti časopisje, niti občine,
niti dežela. Sedaj pa naj se ukloni vlada
italijanskim iredentistom na škodo avstrijskih
podanikov! Daleč smo prišli v Avstrijo! To
ker uganja tržaški magistrat z renjiko-
li v avstrijski deželi, presega že vse meje. Ravno
tu se zrcali avstrijski patrijotizem tržaškega
magistrata v pravi luči. Kamorkoli pogledu-
jemo, vidimo renjikoške obraze, bodi pri
tamvaj, v bolnišnici, zastavilnici, na ma-
gistratu, pri pometačih itd.

Mi bomo pazno sledili temu razvoju
vzled odloka nameštništva. Ako se ima uve-
javiti takšna praksa nameščanja tujcev na
tržaškem magistratu, potem mora veljati to
tudi za vsa ostala mesta. Kar sme Trst,
mora smeti tudi Sarajevo, Zagreb, Praga,
Ljubljana itd., kajti pravica mora biti za vse
enaka! Tiste pravice, ki jih bodo imeli re-
njikoli v Trstu, bo morali imeti tudi Bolgar,
Sib, Rus v Sarajevu, Pragi, Ljubljani itd. —
Aut, aut! — Ali vsi od Boga, ali vsi od
hudiča.

Bivši užitninski uslužbenec.

Izjeme za renjikoce. Blizu senega
trga je zgradila tržaška občina nekaj stano-
vanj za delavce in je določila za stanovanje
strog pogoj: Kdor ni plačal točno stana-
rine, mora ven! Ali ni ga pravila brez
izjeme. In tako dela tudi strogost občine
izjeme za renjikoce. Kdor ni tako srečen, da
bi bil rojen v deželi, kjer citrone cveto —
kakor pravi mojster Goethe — za tega ni
pardon. Nu, spoštujemo resnico. Tudi renji-
koli se morajo seliti, če niso plačali, razlika
je le ta, da oni prvi morajo takoj, dočim
dajejo renjikocev „respiro“ 6—8 mesecev,
in šele potem jih odslavljajo, ne da bi kaj
terjali od njih.

Tako ima tujec brezplačno stanovanje dotle, ko je itak že namenjen v svojo blaženo Italijo. In žnjim romajo seveda tudi denarji, ki jih je odjedel tu domačinom!!

Čakati hočejo na ureditev „konfinov“! Neka slovenska gospa je čula včeraj na Rdečem trgu slučajno pogovor med dvema Italijanima, ni pa mogla pogoditi, sta-li renjikota, ali domača Italijana. Govor se je seveda sukal okolo sedanje afere z renjikoli. In naša gospa je povsem razločno čula te-le besede: „To nam je nakuhal gotovo tisti minister, ki je bil nedavno v Trstu. Ali mi se ne udamo, renjikoli ostanejo tu, ker je šele urediti „Konfine“ (meje)!!

Ni težko umeti, kaj sta hotela reči! Meje med Italijo in Avstrijo za njih niso še definitivno urejene. Uverjeni so, da se te meje prej ali slej premaknejo tako, da bodo imeli renjicoli v Trstu pravo domačino! Moža sta odkrito postavila na laž vse tiste, ki trdijo, da ire ente ni, in ki slepe druge in sebe z govoricenjem o pristranskem razmerju med Italijo in Avstrijo. Oficijelna Italija že ve, zakaj treba za sedaj varovati forme korektnosti v občejanju z našo državo. Korektno da, ali iskreno ni. In zato tudi ne more biti pristransko, ker brez iskrenosti ne more biti pristranskosti, radi katere naj bi Avstrija tudi svoje notranje stvari vodila po željah iz Italije!

Za princip gre! V svoji borbi proti odredbam tržaškega namestništva v stvari renjokolov se Italijani sklicujejo tudi na nauke in zahteve človekoljubja, češ, da je to brezsrčno, ako se meče toliko in toliko družin kar na cesto! To očitje nehumanosti zadevuje seveda tudi nas, ki odobrujemo te odredbe namestništva. To očitje je, kar se nas tiče, popolnoma neutemeljeno. Mi teh renjokolov v službi magistrata niti ne poznamo, niti nam ni bilo — razen par njih — nikoli poveda, da bi se bavili kaj. Njihova eksistenca nam je neznana. Še več, niti tega nismo vedeli doslej, da je toliko renjokolov nameščenih v javnih službah občine. Osebnost nimamo torej prav nič proti njim. Tudi če nekateri teh — posebno starejši — ostanejo tu, se ne bomo razgrevali. Nam ne gre za osebe, pač pa hočemo pripomoči do zmage edino pravemu principu za vsa bodočnost: tujcu, inozemcu, podaniku tuje države ni mesta v javnih službah, dokler je domačih državljanov, sposobnih za dotične službe! Za to gre in edino za to! Ne gre nam za progajanje oseb, ampak za zmago principa: Trst Tržačanom in Avstrijcem!

Zavarovalnica proti nezgodam contra Fr. Ks. Staré. K poglavju o odmerjanju prispevkov naj navedemo ta-le slučaj: ki je ravno v tem času aktua in ki dokazuje jasno dovolj, kako krivična je baza, ki služi Zavarovalnici pri odmerjanju prispevkov po predpisu okrajnih bolniških blagajni.

Leja 1911 si je sezidal čevlarski mojster Ludovik Zamlić v Serenici, občina Kastav, malo hišico. V to svrhu je najel nekoliko delavcev (imena so na razpolago), s katerimi je v šestih tednih sezidal to hišico s štirimi malimi lokali, oziroma sobicami. Mož je plačeval delavce sam in jih tudi prijavil pri bolniški blagajni, kateri pa ni nikdar prijavil, koliko dni je kdo delal, vsled česar mu je bolniška blagajna seveda računala kakor da so delali ves mesec. Ali mož je bil toliko previden, da je beležil na poseben papir, koliko je izplačal poednemu delavcu na teden, vsem skupaj pa znesek K 955.70. Sedaj pa čuje in strmitel Zavarovalnica ni hotela priznati tega zneska, ampak je računala po predpisu bolniške blagajne in našla, da je Zamlić plačal dne K 2727, to je toliko, kolikor ni vredna vsa hišica, ter je zahtevala, da jej plača od te svote znesek K 9162, a ne kakor bi bilo pravično, le K 3211, torej kar celih K 5951 več.

Nota bene: Zamlić je siromašen čevljar, ki s težkim trdom služi toliko, da pošteno preživlja svojo rodbino. Zamlić je seveda vložil proti tej krivičnosti priliz na namestništvo v Trstu, ki pa je priliz zavrnilo in potrdilo zahtevo Zavarovalnice, da mora namreč Zamlić plačati 3.36% od svote K 2727, a ga je obenem obvestilo, da se more proti temu odloku pritožiti na c. kr. ministrstvo za notranje stvari. To je tista večna pot, ki jo ubira c. kr. namestništvo Zavarovalci v prilogi, a na veliko škodo podjetnikov. Sedaj bo govorilo ministrstvo in na deljamo se, da napravi red se svojo rešitvijo. Važna pa bo tudi razsodba sodišča v aferi Zavarovalnica contra Staré.

Mi pa trdimo vedno in vedno, da odmerjanje prispevkov za Zavarovalnico po seznamu prispevkov za bolniško blagajno ni pravično in ne more biti merodajno na noben način, ker 1. delodajalci pač prijavljajo točno svoje delavce, a odjavljajo jih ne tako točno; 2. ker 90% delodajalcev ne naznanijo blagajni, koliko dni so delali v mesecu; in 3. zato ne, ker delavci, ko imajo dela doma — na polju, v vinogradih itd. — ostajajo doma po par dni na teden. Za te dneve ne dobivajo seveda od dotičnega delodajalca nikakega

plačila, pri bolniški blagajni pa ostanejo le prijavljeni in je plačati za njih predpisani znesek, kakor da bi bili vedno delali pri podjetju! To je krivična krivica. — c.

Tovarišem — tovarišicam, ki se udeležite jubileja „Zveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Ljubljani, naznanjamo, da je rok za prilaševanje k slavnostnemu banketu in za stanovanje podaljšan do 2. septembra 1913. Priprave za banket so prejele iz prijaznosti tukajšnje tovarišice, na čelu jim gospica Jerica Zemljanova, ki poskrbe, da bodo udeleženci zadovoljivo pogosteni. Cena za osebo 3 K. Priglasite pošljite na tovariša L. Dermelj — gluhonemnica. Tovariški pozdravi! Na veselo svidenje!

Inženjerska komora v Trstu je 28. t. m. zopet dokazala, da je mrtvo rojeno dete. Prvi občni zbor se je moral odgoditi vsled famoznih Dampierjevih in vladnih spletek, drugi ni izvršil svojih nalog zaradi italijanskih ultrakomorašev. Ko je vladni zastopnik konstatiral, da so na podlagi zapisnika zadnjih volitev izvoljeni komornim svetnikom ing. Piani, Zamattio, Mazorana, Maglich, ter zemljemerec Orzan iz Italijanske, ing. Gustinčič in ing. Skoberne iz slovenske in ing. Wegerer in ing. Schestel iz nemške sekcije, se je izkazalo, da nista ing. Piani in Zamattio navzoča ter da se vsled tega načelnštvo ne more konstituirati. Ekstremna italijanska stranka kandidira ing. Piana za predsednika, ker pa ni bila sigurna, kako misli o tej kandidaturi slovenska in nemška sekcija, je ostavila rajši svojega kandidata doma in preprečila na ta način volitev predsedstva. Njen teror pa je šel še dalje. Zagrozila je, da ako ne bosta volili slovenska in nemška sekcija njihovega kandidata, da se tudi v bodoče ne udeležijo polnoštevilno seje. Vsled teh novih komplikacij se je preložila seja načelnstva na 6. oktobra.

Ker pa nista slovenska in nemška sekcija nič kaj posebno voljni plesati po taktih komorašev, se odpira inženjerski komori prav malo ugodna perspektiva v bodočnost. Koliko prave volje za resno delo je v vladajoči stranki Italijanske sekcije, to pokažejo bližnja pogačanja, zdi pa se nam, da je res, kar se pripoveduje v inženjerskih krogih, namreč, da hočejo stari gospodje sploh vsako resno delo v komori onemogočiti. Res je, da so pokazali dosedaj prav malo resnosti in stanovske zavednosti in da daleč zapostavljajo stanovske interese za svoje šovinistične ambicije.

Namestnikom so bili izvoljeni: v italijanski sekciji ing. Genel in geom. Panetich, v slovenski sekciji geom. Kristijan Pertot in v nemški sekciji ing. Lapornik.

Ruska ladja v tržaškem pristanišču. Včeraj ponoči je prispela v tržaško pristanišče ruska topovka „Uralec“ pod poveljstvom fregatnega kapetana S. Berga. Ladja ostane v Trstu cel teden.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Danes zvečer ob 8. uri v društveni telovadni odborova seja.

Pridite vsi! Starosta. Kolesarsko društvo „Balkan“ priredi v nedeljo, dne 31. avgusta t. l., dirko na progi Opčine—Sežana—Opčine (14 km). Pri tej dirki je dovoljeno dirkati vsem kolesarjem, ki niso še dobili I. ali II. darila. Dirka se vrši ob pol 3 popoldne.

Šentjakobska čitalnica priredi v nedeljo, 31. t. m., v dvorani „Kons. društva“ pri Sv. Jakobu plesno zabavo od 7 do 12 zvečer, pri kateri svira dobro znana gospa

Poslano*)

Kaj pravijo zdravniki. Med tisoči in tisoči spričeval in mnenj najodličnejših zdravnikov in vseučilišnih profesorjev o Saxlehnerjevi naravno kisli vodi HVNYADI JANOS, naj omenimo tu ono svetovalca Dr. v. G. v Stuttgartu, ki se glasi: „Rabil sem v mnogih slučajih naravno kislavo vodo Hunyadi Janos, s posebno izbornimi uspehi pa v slučajih vnetja na možganih, očeh itd. ter v boleznih na maternici. Ista je izborna sredstvo, ki učinkuje brez vsake bolečine gotovo in točno, tako, da se jo lahko mirnim srcem vsakemu priporoča.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon vleva

Za snago in desinfekcijo stanovanja

se priporoča svetovnoznano mazilo za parkete znamka „MONDIAL“. Na prodaj v vseh prodajalnicah. — Druga specialiteta čistilo za čevlje in kovine.

GAZULLI, & Co. TRST

Ulica Caripson 2, Tel. 13-06.

Jutri, v soboto dne 30. avgusta

odpre svojo NOVO TRGOVINO naredni urar in zlatar

Alojzij Povh

na trgu

Barriera vecchia 3.

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

Preselitev trgovine!

Naznanjam slavnemu občinstvu in cenjenim odjemalcem v mestu in in deželi, da sem preselil svojo trgovino jestvin iz ulice Petronio v ulico Media št. 8 in se priporočam vljudo za nadaljni obisk. — Z odličnim spoštovanjem

J. POČKAJ.

IVAN PARENZAN: mesnica.

Dnevno sveže meso, dovoz z železnice. Razpošiljanje na dom po konkurenčnih cenah. — Priporoča se za obilen obisk. Rojan, S. Marcora 1.

POHIŠTVO

SOLIDNO: in: ELEGANTNO

PO ZMERNIM CENAM

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALIGNANTON - TRSE

Mnenje gospoda dr. H. APPEL-na na Dunaju.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

V odgovor na Vaše vprašanje meseca maja 1912, Vam prav rad poročam, da sem rabil Vaš znani izdelek Železnato Kina-Vino Serravallo prav rad in večkrat ravno tako v moji privatni praksi, kakor tudi v moji družini, ker on mi je služil v navedenih slučajih kar najbolje in predvsem radl prijetnega okusa, vsled česar ga vživajo bolniki, kakor tudi otroci prav radi.

DUNAJ, dne 22. junja 1911.

Dr. H. APPEL.

N. Casile.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

IORUBIN CASILE

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba zabiti zelo nevarnih cev (kilinge), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfetjev Casile K 4.—

Iorubin Casile, najboljša protisifilna in pozitivirajoča křištilno sredstvo, ki se uporablja s uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kosoboli, lahini, vnetju žlez, polnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičnem razkrojevalcu urinske kisline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 3.50.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 3.50. Kdor želi večji pojasmil, tiskovinu itd. naj naslovi dopis na lekarno Lloyd za g. Casile Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zastonj in s vso rezervo. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zalogi v Trstu: Lekarna Lloyd, V. Orologio 1

Paroplovna družba D. Tripovich & Ci., Trst

Ekspresna vožnja Trst - Benetke

in nazaj. — Prevož v treh urah.

ODHOD iz TRSTA vsak dan ob 8 zjutraj.

ODHOD iz BENETEK ob delavnikih ob 2 popoldne — in tudi:

ODHOD iz TRSTA vsako soboto ob 2 pop. in vsako nedeljo ob 4 popoldne.

ODHOD iz BENETEK vsako nedeljo ob 8 zj. in ob 8 zv. in vsak ponedeljek ob 8 zj.

NB. Povratek je možen tudi z nočnimi Lloydovimi parniki.

Nedeljska izletna vožnja Vsako nedeljo se izdajajo posebni vožnji listki za izlet Trst-Benetke in nazaj po znižanih cenah za sledeče vožnje: iz Trsta v nedeljo ob 8 zj. in povratek iz Benetek v nedeljo ob 8 zv., v ponedeljek ob 8 zj., ob 2 pop. in opolnoči. — Povratek opolnoči z Lloydovim parnikom.

Iz Trsta v Jakin - Rim - Neapelj.

ODHOD iz TRSTA vsako sredo ob 7.15 zjutraj; iz JAKINA vsako sredo ob 9 zv.

Prevoz čez morje iz Trsta v Jakin ali obratno v 9 urah.

Poleg tega: iz TRSTA v JAKIN: vsako soboto ob 4 popoldne.

Iz JAKINA v TRST vsak ponedeljek ob 4 popoldne.

Pojasnila, prospekti, vožnji listki pri družbi v Trstu, Piazza della Borsa 12 in njenih raznih zastopstvih v Trstu in zunaj.

Družba si pridržuje izpremembe v smislu prometnega opravilnika.

Sully. Ker bo ta ples nudil tudi neplesalcem obilo zabave, se Čitalnica zbog svojega slabega gnetnega stanja nada obilne udeležbe.

Iz Sv. Križa. Za sodelovanje pri slavnosti pevskega društva „Skala“ v Sv. Križu pri Trstu so se dosedaj prijavili sledeča društva: „Ladja“ iz Devina korporativno z zastavo, Izobraževalno društvo „Morje“ iz Sestljana po deputaciji, „Danica“ iz Kontovelja korporativno, pevski zbor prosiške podružnice CMD, pevsko društvo „Hajdrih“ s Proseka korporativno. — Pevska društva, ki se še nameravajo prijaviti, naj store to takoj, da nam bo mogoče v pravem času sestaviti spored.

Slavnost šestletnice „Narodne delavske organizacije“ se je z oklrom na to, da praznuje pevskega društva „Skala“ dne 7. septembra svojo dvajsetletnico, preloži na nedeljo, dne 14. septembra, kar naj blagovoli delavci in pa povabljeni pevski društva na znanje vzeli.

Trž. kolesarsko društvo „Balkan“ se vladno zahvaljuje g. Giorgio Marconu, trgovcu s kolesi, za podarjeno kolo dirkaču g. Šiškovcu, ob priliki nedeljske „handicap“ dirke in slovenskim kolesarjem toplo priporočamo njegovo trdiko, ki se nahaja v ulici Pleš št. 3.

Zavarovalnica goveje živine na Opčinah priredi v nedeljo, 7. septembra 1913 na dvorišču gospe Marije Draščen javno tombolo. Činkovna 50 K, I. tombola 100 K, II. tombola 80 K. Srečko po 40 vin. Začetek ob 5 popoldne.

Nar. delavska organizacija.

Godbeni odsek NDO. Vaje se zopet prične v soboto ob navadni uri, učil bo kapelnik g. Faletič. Opozarjajo se izvršujoči člani, da se udeležujejo vsi točno val, ker je v kratkem nastop godbe izven Primorske. Mladi učenci, pridite tudi v soboto. Novi člani se sprejemajo.

Vesti iz Goriške.

Ustanovitev „Sokola“ v Divači. — Želja divaške mladine, ustanoviti v domačem kraju „Sokola“, se bliža uresničenju. Ko se je pred nekaj meseci ta misel sprožila, sestavil se je pripravljalni odbor in prevzel nalogo, pripraviti za obstoj tega velepomembnega društva kolikor mogoče ugodna tla. Stvar ni bila lahka, ker je bilo premagati več težkoč, ki bi mogle ovirati trajni obstoj „Sokola“.

Marijivemu delu pripravljalnega odbora se je zahvaliti, da bo v kratkem mogoče ustanoviti društvo, katero naj vzgaja mladino v pravem sokolskem duhu, v korist vsakega člana in korist celokupnega slovenskega naroda.

Po pripravljalnem odboru sestavljena pravila je potrdilo c. k. namestništvo v Trstu z odlokom od 28. julija t. l. Ustanovni zbor se namerava sklicati sredi prihodnjega meseca. Podrobnosti k ustanovitvi sledi prihodnjic.

Ze pred ustanovitvijo se bodo nabirale prijave za članstvo k ustanovljajočemu se društvu.

Tem potom apeliramo na rodoljubno občinstvo, naj se mnogobrojno odzove tozadevnemu pozivu.

Vsak, ki iz kateregakoli vzroka ne bo mogel aktivno delovati v društvu, naj se zaveže kot podporni član prispevati določeno mesečnino, za delazmožno mladino pa velja gesto „vsi pod prapor sokolski in na delo za našo boljšo bodočnost!“ — Na zdar!

„Sokol“ v Ajdovščini priredi dne 8. septembra t. l. svojo običajno poletno veliko z javno telovadbo ob sodelovanju vsega I. okrožja G. S. Ž. Ob tej priliki se bo vršila predpoldne prva okrožna tekma, kakor tudi cvetlični dan. Slavno občinstvo je že sedaj najljubše vabljenko k tej prireditvi. — Na zdar!

Wieser se lahko smeje! Iz Gorice: K članku, ki ga je prijavila „Edinost“ pod gorilim naslovom, bilo bi še pripomniti:

Da bo javnost še bolj umela, kako se Wieser lahko smeje na vsa usta, naj pojasnim, iz katerega lesu so tisti Nemci, ki tvorijo „Deutscher Gesangverein“. Pevovodja je neki Gregorčič iz novomeškega okraja. „Vrli“ zastavonoša Drenovšek, ki je podedoval svoje svile čevlje po poštenem kranjskem očetu, in ki jih ob priliki „Fahnenweihe“ oskruci z napisom „Fahnenjunker“: ta Nemec je iz kamniških planin, kjer menda pač ni nobenega Nemca! Tudi odborniki so sami: Gabrijelčič, Paliki, Osimi itd.

Velika večina udov so istotako pristni Slovenci in majka Germanija bi se morala zjokati nad njimi, čim bi doznala njihova slovenska imena, da bi „vri Fahnenjunker“

moral zlesti s svojo zastavo v kako koruzno polje od samega sramu.

Dostavljam še, da je žena dičnega pevovodje babica, ki jo Nemci zelo podpirajo, radi česar jo priporočam tudi ostalemu občinstvu.

Toda ima Wieser povoda, da se smeje na vsa usta, ko ga celo Slovenci tako izdatno podpirajo na vršenju poverjene mu velike nemške naloge v Gorici!

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Brda v Biljani priredi v nedeljo, dne 31. avgusta 1913, „Veliko jubilejno slavnost“ v Biljani v spomin 25letnice svojega obstanka. Spored: Ob 2 pop. Občni zbor briske podružnice višič se v gostilni Kožlin. Ob 4 pop. na slavnostnem prostoru: Slavnostni govor, godba, petje, deklamacije, prosta zabava, šaljivo srečanje, šaljiva pošta.

Vstopnina 60 vin. (otroci do 15. leta 20 vin.)

Slovenci! Ne zamudite prilike položiti majhen dar — domu na oltar. Pridite Brdi in pokažite da v Brdih visoko plapolata zastava narodne zavesti. Pokažite, da znamo ceniti pomen prepotrebne narodne šole v Krmini. Odbor.

Listnica uredništva.

G. F. B. Sežana: Da!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vin. besedo. Manjše tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 60 vin. Plača se takoj in neratno oddelku.

Ples priredi Šentjakobška Čitalnica v nedeljo 31. t. m. v dvorani „Konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu od 7. do 12. zvečer. Svira gospa Sully. Gospodje 80 stot., dame 30 stot. 1859

Prodajo se tekem današnjega dne police z najboljšega lesa in eventuelno tudi 5 divanov. Naslov: Corso 18. 1860

Meblirano sobo odda slovenska družina brez otrok. — Ul. Francosca Denza 6, vrata 2. 1861

V Bazovici se proda hiša pred dvema leti sezidana. 14 lepih prostorov, s korencijo in inventarjem gostilne na lepi poziciji. Sodo cena K 5.000. Eventuelno se zamenja s zemljiščem ali malo hišico. Naslov pove inzeratni d. delek Edinosti. 1856

Dutovlje. A. ŠIRCA, osmica, teran la., mizla jedila. 1827

Ženitna ponudba. V svrhu prevzetja večjega obrta v Cetinju (Črnogorci), iščem pošteno od 20—30 let staro dekle s par sto kr. nam v svrhu možitve. — Tajnost zadržana. 1833

Proda se po ceni 200 klt. zemljišča blizu postaje Rocol. Naslov ulica Molin a vento št. 11. čevljarnica. 1835

Ples v Merčah pri Sežani bo v nedeljo dne 31. t. m. Svira godba na pihala iz Sežane. (24 mož). Začetek ob tr. h popoldne. 1834

Odda se meblirana soba v ul. Rug. Manca št. 11, pritrleže, na levo. 9000

Velika zaloga dvokoles in divalnih strojev, gramofonov, orkestronov pri **Batjel-u**, Gorica, Stolina ulica št. 2 in 4. Bohanilna delavnica. — Prodaja na obroki. Čestiti franke. Velika zaloga vsakovrstnih strojev rabljenih po ceni

„Svetoivansko konsumno društvo“ (Narodni dom)

razpisuje službo

krčmarja

Pod ugodnimi pog. ji se odda v najem.

Za pojasnila se je obrniti na društvenega tajnika HINKA SCHMIDT, nasproti Narodnega doma pri Sv. Ivanu. Prošnje je vložiti do 1. septembra 1913.

Preselitev trgovine.

Naznanjam slavn. občinstvu v mestu in na deželi, da sem preselil svojo trgovino jestvin

iz ulice Campo S. Giacomo št. 20 v isto ulico št. 18.

in se uljudno priporočam za obilen obisk. Z odličnim spoštovanjem Vek. Štepančič.

Prednaznanilo. KABAREZ MAXIM Prednaznanilo.

Odpretje v soboto, dne 30. avgusta

v popolnoma na novo opremljenem etablissementu

s senzacijon. programom svetovnih mest.

Podrobnosti prinesejo lepaki in dnevni oglasi.

V dobroznani mesnici

Valerio Demarchi

Trst — Piazza Barriera vecchia št. 9

se prodaja vedno prvovrstno goveje, telečje in koštrunovo, jančje in kokošje meso. Postrežba tudi na dom. CENE ZMERNE.

Artistični fotografski zavod

Ezio de Rota - Trst

ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarni Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravno izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvareli, pastel. Specijaliteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je od pr. od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografije se ob kakoršnem si budi vremenu.

Ugledna zavarovalnica na življenje išče za KBANJSKO in KOROŠKO (eventuelno tudi za Primorsko in Dalmacijo) sposobnega

generalnega zastopnika.

Strokovno naobrazeni z dobrimi referencami blagovoliijo svoje ponudbe nasloviti pod „RAV-NATELJSTVO 918“ na Ins. odd. Edinosti 1807.

Novo prenočišče s hrano in z vsa op. skrbno inam narazp. lago za več oseb. Škedenj: Monte di Servola štev. 670. 1841

Ljudska urarna BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13 (nasproti cerkve sv. Antona novega)

Bogat izbor

ur, verižne, ovratnih verižne, uhanev, prstanov, zapustule itd. Konkurenčne cene.

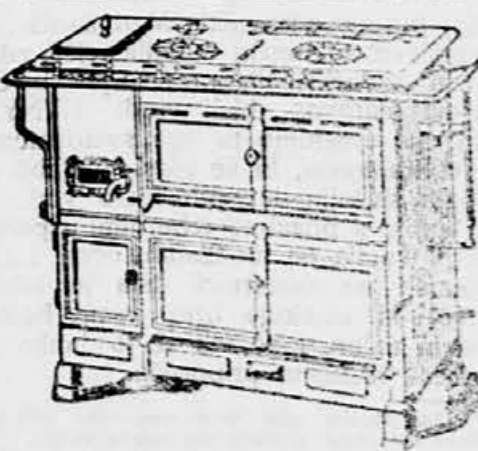

LETOVIŠČE Bohinjska Bistrica Bohinjsko Jezero

v Triglavskem pogorju, na progi drž. železnice Jesenice—Trst, 3 ure oddaljen od Trsta; alpska klima, izborna voda, stanovanja v gostilnah, vilah in priv. hišah. Ugodne železniške zveze za izlete, gorske ture. Zmerne cene. Informacije in prospekti brezplačno. Prometno društvo v Boh. Bistrici.

Delniška družba Greinitz

Trst, Corso 18.

Štedilniki na plin. Aparati na plin za kuhanje

odprti in zaprti v vseh velikostih in vsake oblike.

— SOLIDNO DELO. —

Tvorijo največjo gorkoto z malo uporabo plina.

Vsem : gospodinjam toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv. Cirila in Metoda